

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Kaniové a soudců JUDr. Marie Žiškové a JUDr. Filipa Dienstbiera v právní věci žalobce: **D. T.**, zastoupeného Mgr. Petrem Václavkem, advokátem se sídlem Opletalova 25, Praha 1, proti žalovanému: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**, se sídlem nám. Hrdinů 1634/3, Praha 4, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 10. 2013, čj. MV-89325-4/SO/sen-2013, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 25. 11. 2015, čj. 3 A 120/2013 – 55,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žalobce **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému **s e** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **n e p ř i z n á v á .**

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalobce pobýval na území České republiky na základě víza k pobytu nad 90 dnů za účelem studia s platností od 10. 10. 2011 do 9. 4. 2012. Dne 4. 4. 2012 podal žalobce žádost o povolení k dlouhodobému pobytu podle § 42 odst. 1 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů. Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky vydalo dne 8. 11. 2012 usnesení čj. OAM-18357-7/DP-2012, kterým zastavilo řízení o žádosti, neboť tato byla podána po uplynutí lhůty podle § 47 odst. 1 zákona o pobytu cizinců. Žalovaný rozhodnutím ze dne 14. 10. 2013,

čj. MV-89325-4/SO/sen-2013, zamítl odvolání žalobce a potvrdil usnesení správního orgánu prvního stupně.

[2] Žalobu proti rozhodnutí žalovaného Městský soud v Praze zamítl jako nedůvodnou. V odůvodnění uvedl, že žalobce podal osobně žádost o povolení k dlouhodobému pobytu dne 4. 4. 2012, přičemž v rámci správního řízení zároveň požádal o prominutí zmeškání lhůty k podání žádosti z důvodu nemoci, která u něj měla trvat v období od 19. 3. do 28. 3. 2012. Tuto skutečnost prokazoval žalobce potvrzením Ústavu jazykové a odborné přípravy Univerzity Karlovy v Praze (dále jen „Ústav“) ze dne 5. 3. 2012, ve kterém bylo uvedeno, že v daném období žalobce nedocházel do výuky. S ohledem na § 47 odst. 1 zákona o pobytu cizinců měl žalobce podat předmětnou žádost do 27. 3. 2012, resp. do 3 pracovních dnů od odpadnutí překážky (nemoci), tedy do 2. 4. 2012 (pondělí). Žádost však podal až dne 4. 4. 2012, což bylo opožděně. Žalovaný se s odvolacími námitkami řádně vypořádal na str. 3 a 4 napadeného rozhodnutí. K tvrzenému nepřiměřenému formalismu soud uvedl, že žalobce neprokázal tvrzenou nemoc. Tu lze z logiky věci prokázat lékařskou zprávou, nikoli „potvrzením“ Ústavu, které dokládá pouze absenci žalobce ve výuce. Žalovaný správně konstatoval, že i kdyby lhůta pro podání žádosti měla skončit z důvodu tvrzené nemoci až dne 2. 4. 2012, byla by žádost podána stejně opožděně. Proto nebyly splněny předpoklady pro věcné posouzení žádosti a provedení dokazování ve správním řízení. Soud závěrem uvedl, že nemohl být přezkoumán dopad napadeného rozhodnutí do soukromého a rodinného života žalobce, neboť správní řízení bylo zastaveno z procesních důvodů.

II. Důvody kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[3] Proti rozsudku městského soudu brojil žalobce (dále jen „stěžovatel“) včas podanou kasační stížností. Zároveň s podáním kasační stížnosti navrhl stěžovatel zdejšímu soudu, aby jí přiznal odkladný účinek ve smyslu § 107 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). O návrhu na přiznání odkladného účinku zdejší soud nerozhodoval, jelikož nyní již rozhodl ve věci samé.

[4] Stěžovatel primárně namítal, že městský soud nedostatečně přezkoumal činnost správních orgánů, které nevycházely ze spolehlivě zjištěného stavu věci. Napadený rozsudek je nezákonný pro nepřesvědčivé zdůvodnění. Městský soud nevypořádal všechny uplatněné žalobní námitky a náležitě se nezabýval skutečným stavem věci. Dále odkázal na judikaturu Ústavního soudu a Nejvyššího správního soudu, která se týká řádného odůvodnění rozhodnutí soudů jakožto součásti práva na spravedlivý proces. Městský soud nepřezkoumal napadené rozhodnutí v souladu s příslušnými ustanoveními zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, resp. své rozhodnutí řádně neodůvodnil podle kritérií vymezených v uvedené judikatuře. Soud rovněž pochybil, jelikož nepřezkoumal možný zásah do soukromého a rodinného života stěžovatele. Z uvedených důvodů navrhl, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek a věc vrátil městskému soudu k dalšímu řízení.

[5] Žalovaný se k důvodům kasační stížnosti ve stanovené lhůtě nevyjádřil.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[6] Nejvyšší správní soud při posuzování kasační stížnosti hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení. Dospěl k závěru, že kasační stížnost má požadované náležitosti, byla podána včas a osobou oprávněnou, a je tedy projednatelná.

[7] Kasační stížnost není důvodná.

[8] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v intencích námitky jeho nepřezkoumatelnosti, vznesené toliko v obecné rovině, a dospěl k závěru, že tato námitka není důvodná. Podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené „[...] nepřezkoumatelnosti spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popřípadě v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.“ V daném případě je stěžovatelem tvrzena nepřezkoumatelnost spočívající v nedostatku důvodů, k níž se v obecné rovině Nejvyšší správní soud mnohokrát vyjádřil (viz např. rozsudky ze dne 4. 12. 2003, čj. 2 Ads 58/2003 - 75, ze dne 29. 7. 2004, čj. 4 As 5/2003 - 52, ze dne 18. 10. 2005, čj. 1 Afs 135/2004 - 73, č. 787/2006 Sb. NSS, ze dne 14. 7. 2005, čj. 2 Afs 24/2005 - 44, č. 689/2005 Sb. NSS, ze dne 25. 5. 2006, čj. 2 Afs 154/2005 - 245, ze dne 17. 1. 2008, čj. 5 As 29/2007 - 64). Rozhodnutí soudu je třeba považovat za nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů, pokud například není zřejmé, jakými úvahami se soud řídil při naplňování zásady volného hodnocení důkazů nebo při utváření právního závěru, z jakého důvodu soud považoval žalobní námitky za liché či mylné, proč nepovažoval za důvodnou právní argumentaci v žalobě, proč podřadil daný skutkový stav pod určitou právní normu. O nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů se jedná rovněž i v případě, kdy soud opomněl vypořádat některou z uplatněných námitek, nebo pokud odůvodnění napadeného rozhodnutí obsahuje pasáže citované z jiného rozhodnutí, které se však týkalo skutkově i právně odlišné věci, aniž by soud rozvedl způsob aplikace závěrů vyslovených v takovém rozhodnutí na posuzovaný případ (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 11. 2012, čj. 8 Afs 60/2012 - 27). Městský soud se vypořádal se všemi žalobními námitkami, jednotlivě je posoudil, přesvědčivě a v dostatečném rozsahu zdůvodnil své závěry, a jeho rozsudek je tedy plně přezkoumatelný.

[9] Podle § 47 odst. 1 zákona o pobytu cizinců, ve znění účinném do 17. 12. 2015, „žádost o povolení k dlouhodobému pobytu je cizinec povinen podat nejdříve 90 a nejpozději 14 dnů před uplynutím platnosti víza k pobytu nad 90 dnů. V případě, že podání žádosti ve lhůtě podle předchozí věty zabrání důvody na vůli cizince nezávislé, je cizinec oprávněn tuto žádost podat do 3 pracovních dnů po zániku těchto důvodů; vízum se do doby zániku tohoto oprávnění považuje za platné.“

[10] Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 27. 6. 2014, čj. 4 Azs 62/2014 - 31, uvedl, že „nemoc cizince, respektive dočasná pracovní neschopnost z důvodu nemoci, může představovat důvod nezávislý na vůli cizince, který mu brání podat žádost o prodloužení povolení v pobytu v řádné lhůtě ve smyslu § 47 odst. 1 věty první zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, a opravňovat jej k podání žádosti v náhradní lhůtě ve smyslu věty druhé citovaného ustanovení.“ V rozsudku ze dne 27. 8. 2014, čj. 1 Azs 74/2014 -

27, zdejší soud konstatoval, že břemeno tvrzení i břemeno důkazní k prokázání tvrzení o nemoci bránící podání žádosti ve lhůtě podle § 47 odst. 1 věty první zákona o pobytu cizinců stíhají žadatele. Je tedy na něm, aby v žádosti vymezil důvody, proč nebylo možné podat žádost v uvedené lhůtě, přičemž má zároveň povinnost svoje tvrzení prokázat (zejména lékařskou zprávou). V rozsudku ze dne 19. 9. 2013, čj. 4 As 69/2013 - 44, Nejvyšší správní soud judikoval, že *„pokud cizinci zabrání ve včasném podání žádosti o povolení k dlouhodobému pobytu (resp. o prodloužení doby jeho platnosti) důvody na jeho vůli nezávislé, je povinen při následném podání žádosti v dodatečné lhůtě tří pracovních dnů po zániku těchto důvodů (§ 47 odst. 1 věta druhá zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky) uvést, že žádost podává opožděně právě z této kvalifikované příčiny, a doložit existenci důvodů, které mu ve včasném podání žádosti zabránily.“*

[11] V posuzované věci pobýval stěžovatel na území České republiky na základě víza k pobytu nad 90 dnů za účelem studia s platností od 10. 10. 2011 do 9. 4. 2012. V řízení je nesporné, že stěžovatel podal žádost o povolení k dlouhodobému pobytu dne 4. 4. 2012 (srov. např. správní žaloba) a zároveň požádal o prominutí zmeškání lhůty k podání této žádosti z rodinných důvodů, resp. z důvodu nemoci, což doložil prohlášením Ústavu, že v době od 19. 3. do 28. 3. 2012 nedocházel do výuky. Stěžovatel byl oprávněný podat žádost o dlouhodobý pobyt ode dne 11. 1. 2012 do 27. 3. 2012, v případě reálné existence nemoci u stěžovatele pak do dne 2. 4. 2012.

[12] Citovaná judikatura již vymezila, že nemoc či dočasnou pracovní neschopnost je možné prokázat zejména lékařskou zprávou. Nejedná se o jediný důkazní prostředek k prokázání trvání nemoci u stěžovatele. Avšak potvrzení Ústavu o tom, že stěžovatel nedocházel do výuky, není důkazním prostředkem způsobilým k prokázání nemoci, která by bránila podat předmětnou žádost včas. Neúčast ve výuce mohla být způsobena mnoha jinými skutečnostmi, a proto by bylo žádoucí, aby stěžovatel tvrzenou nemoc prokázal i jinými prostředky, např. právě lékařskou zprávou. Avšak žádost byla podána až dne 4. 4. 2012 a je tedy zřejmé, že byla podána až po uplynutí lhůty podle § 47 odst. 1 věty první (do dne 27. 3. 2012) i věty druhé (do dne 2. 4. 2012) zákona o pobytu cizinců.

[13] Nejvyšší správní soud proto konstatuje, že předmětná žádost byla podána opožděně. Závěry žalovaného i městského soudu, že stěžovatelova žádost byla podána opožděně, jsou tedy správné. Naopak odmítá, že by se jednalo o přepjatý formalismus ze strany správních orgánů. Ustanovení § 47 odst. 1 zákona o pobytu cizinců je koncipováno tak, že v sobě již obsahuje úpravu dopadající na situace, kdy žadatel nemůže z určitých důvodů podat žádost o dlouhodobý pobyt ve lhůtě podle věty první tohoto ustanovení. Proto je v tomto ustanovení věta druhá, která normuje, že *„v případě, že podání žádosti ve lhůtě podle předchozí věty zabrání důvody na vůli cizince nezávislé, je cizinec oprávněn tuto žádost podat do 3 pracovních dnů po zániku těchto důvodů.“* Zákonodárce tedy předpokládal, že takovéto situace mohou nastat, přičemž pro ně stanovil dodatečnou lhůtu 3 pracovních dnů (podle dnes účinné právní úpravy dokonce 5 pracovních dnů). Prominutí zmeškání lhůty k podání žádosti je tak nahrazeno právě touto dodatečnou třídenní lhůtou, která má zmeškání lhůty podle věty první sanovat.

[14] Námitku, že se městský soud nezabýval případným dopadem do soukromého a rodinného života, Nejvyšší správní soud odmítá jako nedůvodnou. Podle

§ 169 odst. 8 písm. d) zákona o pobytu cizinců správní orgán „*usnesením se také zastaví řízení o žádosti, jestliže cizinec [...] podal žádost o prodloužení doby pobytu na vízum k pobytu nad 90 dní, žádost o povolení k dlouhodobému pobytu nebo žádost o prodloužení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu v době, kdy k tomu není oprávněn* [...]“ V posuzované věci je zřejmé, že žádost byla podána až po zákonné lhůtě, tedy v době, kdy k tomu stěžovatel již nebyl oprávněn. Proto správní orgány ani městský soud nepochybily, pokud se nezabývaly věcnou stránkou dané žádosti, tedy ani případným zásahem správního vyhoštění do soukromého a rodinného života stěžovatele, neboť k tomu nebyly splněny procesní podmínky.

[15] V dané věci tedy Nejvyšší správní soud uzavírá, že se v žádném případě nejedná o přepjatý formalismus, neboť bylo na stěžovateli, aby svojí údajnou nemoc řádně doložil, resp. aby si střežil svoje práva ve smyslu zásady *vigilantibus iura skripta sunt* a podal žádost o povolení k dlouhodobému pobytu včas. Nejvyšší správní soud tedy neshledal napadený rozsudek nepřezkoumatelným a v postupu ani v závěrech žalovaného ani městského soudu neshledal žádná pochybení.

IV. Závěr a náklady řízení o kasační stížnosti

[16] Nejvyšší správní soud tedy neshledal námitky stěžovatele důvodnými. Jelikož v řízení nevyšly najevo ani žádné vady, k nimž musí kasační soud přihlížet z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 věta druhá s. ř. s.).

[17] O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť ve věci neměl úspěch. Žalovanému žádné náklady nad rámec jeho úřední činnosti nevznikly, a proto mu soud náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznal.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. ledna 2016

JUDr. Lenka Kaniová
předsedkyně senátu